

КРИТЕРІЇ СФОРМОВАНOSTІ ДОСВІДУ САМОРЕГУЛЮВАННЯ МАЙБУТНІХ МУЗИКАНТІВ-ПЕДАГОГІВ

Вимоги радикальної модернізації системи освіти, викликані соціально-економічними та духовними зрушеннями, що відбуваються у сучасному суспільстві, потребують відповідних змін у системі професійної підготовки майбутніх фахівців освітньої галузі в цілому та музикантів-педагогів зокрема. Підготовка висококваліфікованих фахівців у галузі музичної освіти потребує постійного оновлення підходів до їх професійної підготовки, пошуку шляхів формування стійкого прагнення майбутнього спеціаліста до самовдосконалення, реалізації неперервного процесу самоосвіти та самовиховання. Одним із шляхів досягнення зазначеної мети має стати цілеспрямована робота з формування досвіду саморегулювання майбутнього музиканта-педагога, яка розглядається нами як складне інтегративне духовне утворення його особистості, що являє собою процес і результат регулювання духовних сутнісних сил майбутнього фахівця, спрямований на реалізацію особистісно значущої мети музично-педагогічної діяльності та професійного самовдосконалення.

Побудова та реалізація системи формування досвіду саморегулювання майбутніх музикантів-педагогів у процесі їх професійної підготовки передбачає детальне теоретичне вивчення проблеми та розробку теоретичної моделі зазначеного процесу. Висвітленню перелічених завдань було присвячено наші попередні доповіді та публікації. Наступним логічним кроком дослідження проблеми формування досвіду саморегулювання є реалізація даної організаційно-методичної системи з метою аналізу та оцінки її результативності, визначення ефективності та цінності для процесу професійного становлення майбутнього фахівця в процесі професійної підготовки.

Вивчення ефективності розробленої організаційно-методичної системи здійснюється за оцінними показниками змін у структурі його компонентів та рівнів сформованості досвіду саморегулювання майбутнього музиканта-педагога, що можливо лише за тієї умови, коли вихідний рівень сформованості досвіду саморегулювання можна виміряти та оцінити об'єктивно, а мету подальшого його формування задати діагностично. Це обумовлює необхідність розробки критеріїв сформованості досвіду саморегулювання. У відповідності із запропонованою нами структурою досвіду саморегулювання, що являє собою взаємозв'язок та взаємодію мотиваційно-емоційного, когнітивно-пізнавального, нормативно-ціннісного та операційного компонентів, ми виділили наступні критерії сформованості досвіду саморегулювання.

Сформованість *мотиваційно-емоційного* компоненту досвіду саморегулювання, що відіграє роль цілеутворення та особистісно-ціннісного наповнення професійно-педагогічної діяльності фахівця та процесу реалізації його досвіду саморегулювання у музично-педагогічній взаємодії, визначається за такими критеріями: 1) ступінь сформованості мотивів реалізації досвіду саморегулювання; 2) ступінь сформованості мотивації досягнення професійно значущої мети; 3) ступінь сформованості настанови прагнення до успіху; 4) ступінь сформованості позитивного емоційного ставлення до процесу формування та реалізації досвіду саморегулювання у професійно-педагогічній діяльності; 5) ступінь сформованості емпатії, уміння емоційного проникнення у переживання оточуючих та чуттєвий світ мистецтва.

Сформованість *когнітивно-пізнавального* компоненту досвіду саморегулювання майбутнього музиканта-педагога, що являє собою інформаційний базис функціонування досліджуваного явища, визначається за такими критеріями: 1) обсяг активного фонду психолого-педагогічних знань з проблеми саморегулювання у музично-педагогічній діяльності; 2) здатність до розширення наявного

інформаційного фонду з проблеми формування та реалізації досвіду саморегулювання; 3) ступінь сформованості професійної світоглядної позиції та ідеального професійного “Я-образу” як орієнтира у реалізації досвіду саморегулювання; 4) ступінь сформованості умінь та навичок планування професійно-педагогічної діяльності та власного професійного розвитку, прогнозування їх результатів з метою своєчасного регулювання.

До критеріїв сформованості *нормативно-ціннісного компонента* досвіду саморегулювання, що виконує функцію контролю та оцінки процесу саморегулювання музиканта-педагога в професійно-педагогічній діяльності, входять критерії самооцінки себе як особистості, як фахівця та носія досвіду саморегулювання. Зазначені критерії віддзеркалюють здатність до самопізнання та самооцінки, а також до аксіологічного аналізу результатів реалізації досвіду саморегулювання у професійно-педагогічній діяльності. До них належать: 1) ступінь сформованості рефлексії як здатності до професійного самоусвідомлення, самопізнання, самоаналізу та самооцінки; 2) здатність до критичного аналізу результатів реалізації досвіду саморегулювання у музично-педагогічній взаємодії; 3) здатність до аналізу власної системи ціннісних орієнтацій, що складає основу досвіду саморегулювання та здатність до корекції даної системи відповідно до загально визнаних норм та ідеалів; 4) здатність до усвідомлення та оцінки рівня сформованості досвіду саморегулювання.

Сформованість *операційного компонента* досвіду саморегулювання майбутнього музиканта-педагога, що забезпечує реалізацію зазначеного досвіду у конкретній професійно-педагогічній ситуації, активізацію, відбір та корекцію взаємодії необхідних професійних якостей, визначається за критеріями: 1) міра володіння методами саморегулювання власної поведінки, діяльності, психологічних станів; 2) здатність до вироблення особистісних стратегій музично-педагогічної діяльності та професійного саморегулювання; 3) готовність до реалізації

досвіду саморегулювання у професійно-педагогічній діяльності

Визначення критеріїв сформованості досвіду саморегулювання майбутнього музиканта-педагога дозволяє реалізувати діагностування сформованості рівнів досліджуваного особистісного утворення, що є основною умовою реалізації констатуючого експерименту нашого дослідження, результати якого будуть висвітленні у наших наступних доповідях.

Н.А.Егорова

ВОСПИТАНИЕ ТВОРЧЕСКОГО ОТНОШЕНИЯ К ПЕДАГОГИЧЕСКОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ПОСРЕДСТВОМ АУТЕНТИЧНОГО КИНОТЕКСТА (НА ПРИМЕРЕ ЯЗЫКОВОГО ПЕДВУЗА)

Проводимая в Беларуси реформа общеобразовательной школы выдвигает высокие требования к профессиональной подготовке учителей, основу которой составляет общепедагогическая подготовка. Уровень общепедагогической подготовки выпускников педвуза определяется не только количественными, но и качественными характеристиками, главной из них является творческое отношение к своей деятельности.

В отличие от творчества в других сферах общественной жизни творчество учителя не всегда предполагает создание нового, оригинального, нестандартного. Формируясь на основе накопленного социального опыта, психолого-педагогических и предметных знаний, умений, навыков, творческое отношение будущего учителя к профессиональной деятельности может проявляться в осуществлении им глубокого анализа возникающих ситуаций, применении адекватных форм, методов, средств обучения – воспитания, совершенствовании своих умений, навыков для достижения наилучшего в данных условиях результата. П.Ф.Каптерев отмечает, что "личность учителя в обстановке обучения занимает первое